

Práce a rodina

Nový redakční článek pojednávající o práci, činnosti, která může vést ke svatosti. Text se zamýšlí nad tím, jak skloubit život profesionální práce a život v rodině.

11.03.2015

„Práce je základ utváření rodinného života, který je přirozeným právem a povoláním člověka. Tyto dvě sféry hodnot – jedna spojená s prací a druhá vyplývající z rodinného rázu lidského života – musí být normálně

spojeny a musí se navzájem prolínat.“[1]

Sladit požadavky rodinné a požadavky profesionální práce není vždy snadné, ale je to důležitá součást našeho úsilí žít jednotu života. Je to láska Boží, která dává jednotu, vytváří v srdci řád a ukazuje, jaké mají být naše priority. Znamená to klást dobro lidí nad jiné zájmy a projevovat lásku tak, že pracujeme ve službě druhým. Tato služba musí být uspořádaná, tj. začínat u těch, které nám Bůh postavil nejbliže.

Rodinný život a profese se navzájem podporují. Práce doma i mimo domov „je jistým způsobem podmínkou pro založení rodiny“. Zaprvé, protože rodina „vyžaduje prostředky ke svému udržování, a člověk je získává obvykle prací.“[2]

Zároveň je práce základním prvkem pro dosažení cílů rodiny. „Práce a

pracovitost utvářejí také celý proces výchovy v rodině, právě z toho důvodu, že každý 'se stává člověkem' mimo jiné prací, a toto stávání se člověkem je právě hlavním cílem celého výchovného procesu.“[3]

Svatá Rodina nám ukazuje, jak tyto dvě sféry sjednotit. Svätý Josemaría se to naučil od Panny Marie a svatého Josefa a zároveň takto i kázal. Svou prací vytvořili Ježíšovi domov, ve kterém mohl růst a rozvíjet se.

Zakladatel Opus Dei se nechával příkladem Nazaretské rodiny mnohokrát inspirovat a chápal ji jako vzor služby, kde si nikdo na nic nedělá nárok. Nikdo tam nemluví o své cti, o svém času, o své práci, o svých představách, o svých zálibách, ani o svých penězích. Vše se dává do služby velkolepé spolupráce Boha s lidstvem, kterou je vykoupení člověka.[4]

Napodobovat svatého Josefa

Poslyšte: co dělá Josef, s Marií a Ježíšem, aby plnil přikázání Otce, hnutí Ducha svatého? Odevzdává mu celé své bytí, do jeho služeb vkládá svůj život dělníka. Josef, který je tvorem, člověkem, živí Stvořitele. On, chudý řemeslník, posvěcuje svou profesionální práci, věc, na kterou křesťané po století zapomínali a kterou Opus Dei nyní připomíná. Dává mu svůj život, odevzdává mu lásku svého srdce a něžnou starostlivost. Propůjčuje mu sílu svých rukou, dává mu... vše, co může a čím je: obyčejnou profesionální práci vlastní jeho stavu.[5]

Svatý Josef pracoval, aby sloužil Božímu Synu a jeho Matce. Nevíme nic o materiálních plodech jeho práce, ani se nenašel žádný předmět nesoucí jeho jméno. Ale víme, kdo byli prvními příjemci jeho namáhavé práce: Nejsvětější Panna Maria a náš

pán Ježíš Kristus. Tělo Pána, po letech vydaného na kříž za naši spásu, mělo účast na lidské bídě, vyrůstalo a rozvíjelo se pod ochranou svých rodičů a *potřebovalo* práci Josefa.

Práce svatého Josefa je úžasným příkladem božské a lidské spolupráce na vykoupení člověka. Jeho práce slouží těm nejmateriálnějším potřebám Nejsvětějšího lidství vykupitele. Učil svému řemeslu Božského původce a svou usilovnou prací pečoval materiálně o Pána všeho stvoření. Nenechal se přemáhat každodenní únavou při návratu domů, protože nechtěl, aby Syn Boží byl ochuzen o péči a starostlivost svého otce.

Svatý Josef dosáhl význačného postavení v dějinách spásy, protože zasvětil celý svůj život své rodině. Jeho práce, jíž nebylo ani v nejmenším ubráno na důležitosti

nároky vyplývajícími z odpovědnosti hlavy rodiny - cesty, stěhování, různé obtíže a nebezpečí -, byla nezměrně obohacována. Práce svatého Josefa, jakož i Panny Marie, měla nadpřirozený i věčný obsah.

Jak velký je to příklad pro nás, kteří se snadno necháváme unášet v práci touhou po osobním ocenění a po lidské slávě! Svatý Josef s radostí pozoroval, jak Ježíš prospívá *věkem a moudrostí*[6], a s potěšením sloužil Panně Marii. Hodiny nepřerušované námahy svatého patriarchy měly svou lidskou tvář. Nekončily nějakým materiálním dílem, ať už by bylo sebelepší, ale byly cestou, jak milovat Boha v jeho Dítěti a jeho Matce.

I nám dal Bůh možnost ho nalézt a milovat a sloužit těm nejbližším prostřednictvím našeho konkrétního zaměstnání. Mnozí lidé pokládají fotografie svých blízkých nebo

podobné „pomůcky“ na stůl či jinou pracovní plochu, aby byla jejich činnost smysluplnější, aby si připomněli, že námaha není zbytečná a že nepracují sami. Když se nemiluje, když rodina, duše a nakonec i Bůh nedávají práci smysl, srdce si hledá náhražku - marnivost, touhu po úspěchu, společenské uznání.

Je bolestné, když vidíme, jak jsou lidé vnitřně rozervaní. Trpí hodně, ale zbytečně. Snaží se napravit něco, co je nenapravitelné. Nedaří se jim to, ať se snaží sebevíc, neboť co jim chybí není čas, ale srdce uspořádané a zamilované. Rodinné povinnosti jsou jim na překážku profesionální kariéry. Chtěli by být dobrými přáteli, ale jejich mysl a srdce nemá na to, aby myslelo na druhé. Příklad svatého Josefa může pomoci nám všem. U něho péče o Svatou rodinu a práce řemeslníka nebyly dvě rozdílné věci, ale jedna a tatáž

skutečnost. Při práci se staral o Pannu Marii a svou prací projevoval lásku k Ježíši. Jeho život byl v plném smyslu slova koherentní.

Apoštolát je neodkladný a naléhavý

„Vůbec je třeba připomenout a prohlásit, že rodina je jeden z nejdůležitějších zřetelů, z nichž musí vycházet společensko-mravní řád lidské práce (...). Rodina je totiž současně společenství, jehož založení je umožněno prací, a zároveň je to první domácí škola práce pro každého člověka.“[7] Stojíme dnes před naléhavou výzvou postavit rodinu na přední místo, které jí náleží v životě lidí a ve světě práce. Tato výzva má mnoho podob. Na prvním místě je třeba ocenit efektivně a účinně ta zaměstnání, která jsou úzce spojena s vlastními cíli rodiny, tj. domácí práce, práce výchovná zvláště v prvních letech

života, nebo různé druhy spolupráce (rodinné povinnosti nesmí být nikdy odsunuty stranou) v péči o nemocné a staré lidi.

Další velmi aktuální výzvou je zabránit - v souladu s možnostmi každého člověka -, aby při organizaci práce nedocházelo k situacím, jež vedou k nežádoucím napětím v rodině nebo k situacím, jež jsou v rozporu s domácími povinnostmi. Tyto případy mohou být časté: nízké platy, které ztěžují normální růst a rozvoj rodiny; pracovní doba, která omezuje přítomnost otce nebo matky v domácnosti; překážky, jež mnohým ženám s otevřeným a velkorysým postojem k životu způsobují obtíže, jak sladit péči o rodinu se zaměstnáním mimo domácnost.

Kromě toho se nesmí zapomínat, že pracovní rivalita, která v dnešní společnosti převládá, má značný vliv na mladého zaměstnaného člověka,

jenž musí mnohdy sladit péči o rodinu s velkou pracovní zátěží. Je to období, ve kterém se často musí žít uprostřed velkého pracovního vypětí a zároveň počítat s finanční odměnou, která není natolik velká, aby rodinné výdaje velkoryse pokryla.

Na druhé straně se kvůli profesionálnímu růstu vyžaduje větší nasazení a disponibilita, více cestování... Je jisté, že život je složitý, nechybí v něm konkurence; a že průbojnost v pracovním prostředí mnohdy nepřispívá k souladu mezi životem rodinným a životem profesionální práce. Toto popírat by znamenalo zavírat oči před realitou. Ale přijímat tuto skutečnost jako nezměnitelnou - např. když vidíme, že prší - Božímu dítěti nepřisluší. Je třeba prosit Pána o odvahu umět říci ne domnělým pracovním požadavkům a nenechat se pohltit něčím, co je jen prostředkem. Máme

veškerou nadpřirozenou pomoc, abychom změnili svět, kulturu, společnost; abychom změnili naše srdce. Ale musíme se především naplnit nadějí - božím darem -, protože Pán může všechno. Jestliže si důkladně vryjeme do paměti příklad služby, sebezáporu a autentického a konkrétního odevzdání, které nám ukazuje Nazaretská rodina, dokážeme si později najít čas pro rodinu, pro rozhovor s Bohem: on je naším opravdovým pokladem. Protože tajemství jednoty života je mít zamilované srdce, lásku, která prozařuje celý náš den, i tehdy, když je ponurý a plný mračen.

Výzva je nemalá a apoštolský úkol naléhavý: Pro život lidské společnosti jsou zásadní dvě věci: zákony týkající se manželství a zákony o vzdělávání. A právě zde musejí děti Boží z lásky ke všem lidem projevit spolehlivost i odhodlání k dobrému a šlechetnému boji.[8]

Společnost, která nechrání rodinu, možná s falešným poukazem na překotný technický a ekonomický pokrok, urychluje ve skutečnosti své sebezničení. Civilizace bez rodiny zdegeneruje a za nějaký čas se dělí a stagnuje, a to i ekonomicky. Církev na to stále poukazuje. Křesťanské rodiny jsou povolány k tomu, aby tuto instituci rodiny pevně podporovali.

Podporovat hodnoty, které chrání rodinu, je dnes v poslání církve prioritní. Mnoho dalšího na tom závisí. Mravní zdraví společnosti závisí na mravním zdraví jejich rodin. U počátku mnohé korupce, která má negativní dopad na ochotu pracovat, jsou bezesporu nedostatky ve výchově v rodinách, ve výchově ke spravedlnosti a službě druhým. Stačí příklad toho, s jakými obtížemi dokáží děti, jejichž osobnost je díky rodinnému prostředí nevyzrálá, velkoryse odpovědět na boží volání.

Generace, které budou rozhodovat o budoucnosti, budou mít k dispozici takové duchovní a mravní prostředky, jež dostávají nyní, zvláště ve svých rodinách. Nedá se vyčíslit význam a dopad toho, co se odehrává v maličké komunitě rodiny. Je v sázce štěstí mnoha lidí. Stojí za to nebrat na lehkou váhu tento kolosální apoštolský úkol, neplýtvat silami a začít u vlastní rodiny.

Moje děti, vždy musíme být na ulici, uprostřed světa, a snažit se v našem okolí vytvářet ostrůvky čisté vody a přilákat tam další ryby, a dohromady uděláme z ostrůvků ostrovy, které pročistí řeku a navrátí její pročištěnou vodu do moře.[9] *Dcery a synové moji, úsilí, kterým dáváte vašim domovům hluboký křesťanský ráz a které vkládáte do výchovy vašich dětí, učiní z vašich rodin centra křesťanského života. Budou to ostrůvky čisté vody, které zapůsobí na*

další rodiny a umožní vznik nových povolání.[10]

J. López Díaz

C. Ruíz

1 Jan Pavel II., Encyklika Laborem exercens, 14-IX-1981, č. 10

2 Tamtéž

3 Tamtéž

4 Svatý Josemaría, Dopis 14-II-1974, č. 2, v F. Requena, J. Sesé, Fuentes para la historia del Opus Dei, Ariel, Madrid 2002, str. 144-145

5 Svatý Josemaría, Rozjímání „San José, Nuestro Padre y Señor“ (19-III-1968), citováno v J.M. Casciaro, La encarnación del Verbo y la corporalidad humana, ve „Scripta Theologica“ 18 (1986/3) 751-770

6 Prv. Lk 2, 52

7 Jan Pavel II., Encyklika Laborem exercens, 14-IX-1981, č. 10

8 Svatý Josemaría, Výheň, č. 104

9 Svatý Josemaría, Poznámky z kázání, 20-V-1973; v E. Burkhart, J. López, Vida cotidiana y santidad en la enseñanza de San Josemaría, III, Rialp, Madrid 2013, p. 118

10 Mons. Javier Echevarría, Dopis, 28-XI-02, č. 11-12, na www.opusdei.org

.....

.....

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/prace-a-rodina/> (21.03.2026)